KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 24.11.2023 r.
COM(2023) 759 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie wydatków EFRG
System wczesnego ostrzegania nr 7-10/2023

Spis treści

1. **UWAGI NA TEMAT DOTYCHCZASOWEGO WYKONANIA BUDŻETU EFRG NA 2023 R.** 1

1.1. **RODZAJE INTERWENCJI W NIEKTÓRYCH SEKTORACH W RAMACH PLANÓW STRATEGICZNYCH WPR (ARTYKUŁ 08 02 02)** 1

1.2. **WYDATKI ZWIĄZANE Z RYNKIEM POZA PLANAMI STRATEGICZNYMI WPR (ARTYKUŁ 08 02 03)** 1

1.3. **PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE POZA PLANAMI STRATEGICZNYMI WPR (ARTYKUŁ 08 02 05)** 2

2. **REZERWA ROLNA (ARTYKUŁ 08 02 01)** 3

3. **WYKORZYSTANIE DOCHODÓW PRZEZNACZONYCH NA EFRG (ARTYKUŁ 6 2 0 0)** ... 3

4. **WNIOSKI** 4

ZAŁĄCZNIK: DOTYCHCZASOWE WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW EFRG – STAN NA DZIEŃ 31.8.2023 R.

1. UWAGI NA TEMAT DOTYCHCZASOWEGO WYKONANIA BUDŻETU EFRG NA 2023 R.

Załącznik do niniejszego sprawozdania przedstawia dotychczasowe wykonanie budżetu za okres od 16 października 2022 r. do 31 sierpnia 2023 r.

Poziom wykonania porównano z profilem wydatków opartym na systemie wczesnego ostrzegania, ustanowionym zgodnie z art. 19 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

Poniżej zamieszczono krótki komentarz do niektórych artykułów i pozycji budżetu, w którym przedstawiono najważniejsze różnice między poziomami wykonania a profilami wydatków.

1.1. RODZAJE INTERWENCJI W NIEKTÓRYCH SEKTORACH W RAMACH PLANÓW STRATEGICZNYCH WPR (ARTYKUŁ 08 02 02)

Wszystkie pozycje w ramach rodzajów interwencji sektorowych w ramach planów strategicznych WPR wykazują znaczne odchylenie w dół od profilu (-41,5 punktu procentowego). Suma dotychczasowych wykorzystanych środków w ramach tego artykułu wynosi 146,9 mln EUR, tzn. jest niższa niż profil o ok. 398,2 mln EUR.

Zgłoszone dotychczasowe wydatki w ramach pozycji budżetu 08 02 02 01 – sektor owoców i warzyw, 08 02 02 02 – sektor produktów pszczelich oraz 08 02 02 05 – sektor oliwy z oliwek i sektor oliwek stołowych wykazują odchylenie od profilu wynoszące, odpowiednio, -148,2 mln EUR (-31,5 punktu procentowego), -23,7 mln EUR (-44,7 punktu procentowego) oraz -6,2 mln EUR (-17,3 punktu procentowego).

Niższy niż spodziewany poziom wykonania w przypadku sektora wina (08 02 02 03) (-220,1 mln EUR) kontrastuje z wyższym poziomem dla tego sektora w ramach pozycji budżetu 08 02 03 07 (190,1 mln EUR). Może to oznaczać, że niektóre państwa członkowskie przesuwają przydzielone im środki budżetowe na rodzaje interwencji w sektorze wina w ramach planów do krajowych programów wsparcia sektora wina, które są finansowane poza planami (zob. pkt 1.2 poniżej).

W przypadku chmielu (08 02 02 04) płatności dokonano poza planami strategicznymi WPR (zob. uwaga dotycząca pozycji 08 02 03 09 oraz pkt 1.2 poniżej).

1.2. WYDATKI ZWIĄZANE Z RYNKIEM POZA PLANAMI STRATEGICZNYMI WPR (ARTYKUŁ 08 02 03)

Wykorzystanie środków na wydatki związane z rynkiem poza planami strategicznymi WPR jest zasadniczo wyższe niż profil wykorzystania o 242,5 mln EUR (13,9 punktu procentowego).

Realizacja działań w ramach pozycji „Promocja produktów rolnych – Programy proste w ramach zarządzania dzielonego” (08 02 03 02) oraz „Oliwa z oliwek” (08 02 03 05) jest jednak niższa od profilu o, odpowiednio, -4,5 mln EUR (-5,4 punktu procentowego) oraz -2,3 mln EUR (-25,2 punktu procentowego).

Natomiast w przypadku wydatków na owoce i warzywa (08 02 03 06) wykonanie jest o 97,1 mln EUR wyższe niż oczekiwano (19,1 punktu procentowego), a w przypadku programów wsparcia sektora wina (08 02 03 07) jest wyższe od profilu o nawet 190,1 mln EUR (30,3 punktu procentowego).

Płatności na pszczelarstwo (08 02 03 08) przekraczają kwotę przewidzianą w budżecie i są o 5,5 mln EUR (110,1 punktu procentowego) wyższe niż przewidywano na koniec sierpnia.

W przypadku chmielu pełne wykonanie miało miejsce w ramach pozycji 08 02 03 09 (pozycja budżetu dotycząca chmielu w ramach wydatków związanych z rynkiem poza planami strategicznymi WPR) zamiast 08 02 02 04 (pozycja budżetu dotycząca chmielu w ramach rodzajów interwencji sektorowych w ramach planów strategicznych WPR).

W przypadku pozycji 08 02 03 10 „Środki w zakresie publicznego i prywatnego przechowywania" utrzyma się odchylenie od profilu, ponieważ w odniesieniu do prywatnego przechowywania mięsa wieprzowego państwa członkowskie już zapłaciły w roku budżetowym 2022 część kwoty, którą początkowo szacowano do zapłaty w roku budżetowym 2023.

Obecnie odchylenia od profili dla wyżej wymienionych rodzajów środków uznaje się za tymczasowe, z wyjątkiem środków dotyczących przechowywania publicznego i prywatnego.

Ogółem oczekuje się, że kwoty przewidziane w budżecie pokryją potrzeby.

1.3. PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE POZA PLANAMI STRATEGICZNYMI WPR (ARTYKUŁ 08 02 05)

Wykorzystanie środków na płatności bezpośrednie poza planami strategicznymi WPR jest zasadniczo zgodne z profilem wykorzystania. Do końca sierpnia 2023 r. państwa członkowskie zadeklarowały łączną kwotę 37 620,1 mln EUR na ten artykuł.

Płatności dokonane w ramach systemu jednolitej płatności obszarowej (08 02 05 02), płatności redystrybucyjnej (08 02 05 03), płatności z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska (08 02 05 05) oraz systemu dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją (08 02 05 09) odpowiadają zasadniczo profilowi wykorzystania.

Profil wykonania dla systemu płatności podstawowej (08 02 05 04) bierze pod uwagę dochody przeznaczone na tę pozycję budżetu. Na tej podstawie wydatki na ten system są zgodne z profilem i są jedynie o -1,1 mln EUR (0,0 punktu procentowego) niższe niż oczekiwano (zob. pole „Jedynie w celach informacyjnych" w załączniku).

Płatności dla rolników na obszarach z ograniczeniami naturalnymi (08 02 05 06) oraz na system dla młodych rolników (08 02 05 07) są niższe od profilu o, odpowiednio, -0,1 mln EUR (-2,3 punktu procentowego) i -19,4 mln EUR (-4,1 punktu procentowego). Przewiduje się, że kwota zapisana w budżecie na system dla młodych rolników nie zostanie w pełni wykorzystana na koniec roku. Niewykorzystane środki zostaną

przesunięte w celu zasilenia innych pozycji w ramach tego artykułu, gdzie wydatki przekraczają potrzeby zapisane w budżecie.

W przypadku systemu dla małych gospodarstw (08 02 05 10) wykonanie jest wyższe niż przewidywano – o 2,3 punktu procentowego (13,4 mln EUR).

2. REZERWA ROLNA (ARTYKUŁ 08 02 01)

W odniesieniu do roku budżetowego 2023 zatwierdzono 450 mln EUR na pokrycie potencjalnych wydatków w ramach rezerwy rolnej. Do końca sierpnia przyjęto pięć środków o łącznej wartości 530,5 mln EUR:

- nadzwyczajne środki wspierania rynku w sektorach jaj i mięsa drobiowego w Polsce (17,0 mln EUR)[1];
- nadzwyczajny środek wsparcia dla sektorów zbóż i nasion oleistych w Bułgarii, Polsce i Rumunii (56,3 mln EUR)[2];
- nadzwyczajne środki wsparcia rynku w sektorach jaj i mięsa drobiowego we Włoszech (27,2 mln EUR)[3];
- nadzwyczajny środek wsparcia dla sektorów zbóż i nasion oleistych w Bułgarii, Węgrzech, Polsce, Rumunii i Słowacji (100,0 mln EUR)[4];
- nadzwyczajne wsparcie finansowe dla sektorów rolnych dotkniętych szczególnymi problemami mającymi wpływ na rentowność producentów rolnych (330,0 mln EUR)[5].

Trzy pierwsze środki są finansowane z rezerwy rolnej na 2023 r., a zatem w ramach budżetu na 2023 r. Daty kwalifikowalności w odniesieniu do dwóch ostatnich środków przypadają na dwa różne lata budżetowe EFRG. W związku z tym są one finansowane zarówno z rezerw rolnych na 2023 r., jak i 2024 r. (budżet na 2023 r. i budżet na 2024 r.). Do dnia 31 sierpnia 2023 r. zadeklarowano płatności w wysokości 10,0 mln EUR.

3. WYKORZYSTANIE DOCHODÓW PRZEZNACZONYCH NA EFRG (ARTYKUŁ 6 2 0 0)

Z tabeli w załączniku wynika, że do końca sierpnia 2023 r. wpłynęło 505,5 mln EUR dochodów przeznaczonych na określony cel. Kwota ta obejmuje:

- dochody w wysokości 503,1 mln EUR, które wpłynęły w trakcie roku budżetowego. Dotyczy to głównie dochodów z tytułu korekt finansowych uwzględnionych w decyzjach dotyczących rachunkowości i kontroli zgodności rozliczeń, ale również z nieprawidłowości zgłoszonych przez państwa członkowskie;

[1] Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2406 (Dz.U. L 317 z 9.12.2022, s. 56).
[2] Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/739 (Dz.U. L 96 z 5.4.2023, s. 80).
[3] Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/834 (Dz.U. L 105 z 20.4.2023, s. 2).
[4] Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/1343 (Dz.U. L 168 z 3.7.2023, s. 22).
[5] Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/1465 (Dz.U. L 180 z 17.7.2023, s. 21).

- przy przyjmowaniu budżetu na 2023 r. nie oszacowano żadnej kwoty przeniesienia, jednak dochody ostatecznie przeniesione z 2022 r. na 2023 r. wyniosły 2,3 mln EUR.

4. WNIOSKI

Dotychczasowe wykorzystanie środków budżetowych EFRG na 2023 r. w okresie do 31 sierpnia 2023 r. jest nieco wyższe (408,2 mln EUR lub 1,0 punkt procentowy) niż obliczony profil wydatków.

Udostępniono już kwotę 505,5 mln EUR z dochodów przeznaczonych na określony cel, a w trakcie roku budżetowego spodziewane są dodatkowe kwoty.

Na ten moment Komisja zakłada, że zatwierdzone środki wraz z kwotą dochodów przeznaczonych na określony cel dostępnych do końca roku budżetowego będą wystarczające, aby pokryć wszystkie wydatki.